

DEBAT / KRONIK

ANNONCE

Jyllands-Posten

MENU

08/10/2024 KL. 06:00 | FOR ABONNENTER

International lov og diplomati skaber sikkerhed. Krig og besættelse gør ikke

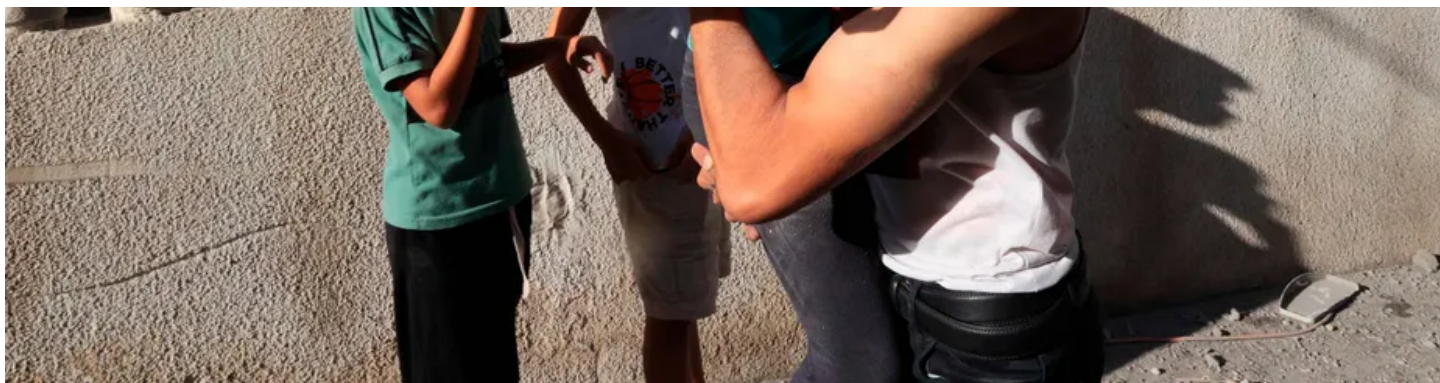
Historisk er der ikke belæg for, at bombardementer og besættelse skaber sikkerhed. Tværtimod. Så hvis vi handler mod bedre vidende ved at støtte bomberegneren i Mellemøsten, hvad er så motivet?

DEL

GIV

GEM PÅ LÆSELISTE

At løse konflikter ved hjælp af bomber og militære indsatser skaber først og fremmest flygtningestrømme, frygt og civile tab. Historien viser, at de mest holdbare fredsslutninger er skabt gennem diplomati og forhandling, mener Malene Sønderkov. Foto: Said Khatib/AFP)

MALENE SØNDERSKOV

Evalueringssekspert, tilknyttet mellemøstnetværket.com, Bagsværd

Dette er en kronik skrevet af en ekstern kronikør. Jyllands-Posten skelner skarpt mellem journalistik og meningsstof. Vil du skrive en kronik? Læs hvordan [her](#).

Den 7. oktober 2023 brød militante fra Hamas igennem det hegn til Gaza, der var selve symbolet på 17 års blokade af Gaza og 57 års besættelse af Vestbredden.

Trods mange bestræbelser havde besættelsen ikke svækket organisationen, men blot ført til udbredt fattigdom, cementeret hadet og modstanden til Israel og øget støtten til Hamas. 1.200 Israelere, soldater og civile blev dræbt på tragisk vis. 200 taget som gidsler.

Siden da har Israel arbejdet på at udslutte Hamas og decimere Hizbollah i Libanon. Foreløbigt med mere end 41.000 døde palæstinensere i Gaza, 1.200 døde og 1,2 mio. flygtede libanesere til følge.

Visionen synes at være et omformet Mellemøsten, hvor Israels sikkerhed og regionale dominans er mere fast forankret, og hvor Irans indflydelse er stækket.

Historien viser imidlertid, at militær besættelse og bombardementer af civile, som vi ser i Gaza, på Vestbredden og nu også i Libanon, ikke fører til den fred og sikkerhed, Israel ønsker sig.

Under Vietnamkrigen gennemførte USA en massiv militær kampagne med omfattende bombardementer og besættelse af dele af Vietnam. Trods overvældende magtanvendelse endte krigen med USA's tilbagetrækning, og Nordvietnam genforenede landet under kommunistisk styre i 1975, uden at bagvedliggende politiske og sociale problemer var løst.

Fra 2001 til 2021 gennemførte USA og Nato - herunder med dansk støtte - en 20-årig militær

Fra 2001 til 2021 gennemførte USA og Nato interventioner i Afghanistan med dansk støtte. En af grundene til den danske besættelse efter al-Qaeda's terrorangreb i New York den 9. september 2001.

Målet var - ifølge danske statsministre - at skabe frihed og demokrati for afghanerne. Men som en fremtrædende repræsentant fra Forsvaret siger i Danmarks Radios dokumentar "Velkommer til Frontlinjen", så var det naivt at tro, at man kan »bombe sig til demokrati«.

ANNONCE

Besættelsen resulterede da også i det modsatte, da Nato - udmattet af de frugtesløse bestræbelser - trak sig tilbage i 2021. Besættelsen skabte ikke stabilitet, men fortsat konflikt og radikaliserings.

Også Irak-krigen (2003-2011) virkede mod hensigten. Invasionen, som Danmark igen var en del af, blev italesat som et ønske om at befri irakerne fra Saddam Hussein, skabe frihed og demokrati og fjerne masseødelæggelsesvåben.

Besættelsen førte til Saddam Husseins fald, men invasionsstyrkerne fandt ingen masseødelæggelsesvåben.

Derimod udløste besættelsen en voldsom sekterisk konflikt, en dramatisk forværring af sikkerheden fremprovokeret af USA's militære støtte til én part og til fremvæksten af terrororganisationen Isis. I dag kæmper Irak stadig med ustabilitet.

Hvor kedeligt det end lyder, når vreden koger, og dæmoniseringen af fjenden får frit løb, så er der derimod historisk belæg for, at internationale aftaler og diplomatiske forhandlinger er langt mere effektive til at skabe sikkerhed og varig fred. Good Friday-aftalen (1998), der afsluttede årtiers vold i Nordirland mellem katolske nationalistiske og protestantiske unionister, er et

eksempel. Gennem støtte fra internationale aktører som USA og EU blev der indgået en aftale, der etablerede magtdelingsmekanismer og skabte grundlaget for fred og stabilitet i regionen. Siden da har Nordirland oplevet relativ ro.

Et andet eksempel er Paris-fredsaf-talen fra 1991 i Cambodja, som afsluttede årtiers borgerkrig og blodbad under Khmer Rouge-regimet. Aftalen, som involverede FN's fredsbevarende missioner, banede vejen for en stabil politisk overgang og genoprettelsen af landets institutioner. Gennem international overvågning og fredsbevarende styrker lykkedes det at skabe en relativt stabil nation efter årtiers konflikt.

Også Dayton-aftalen, der i 1995 afsluttede borgerkrigen i Jugoslavien, viser styrken ved diplomati. Aftalen afsluttede formelt de væbnede konflikter mellem de bosniske muslimer (bosniakker), kroaterne og serberne og skabte en ny politisk struktur med Bosnien-Hercegovina som en suveræn stat, men delte landet i to autonome enheder, der skulle regulere magtfordelingen og lette spændingerne mellem de stridende etniske grupper.

Og selv om aftalen blev kritiseret for at cementere etniske skel og at have skabt et dysfunktionelt politisk system, der i dag hæmmer Bosnien-Hercegovinas udvikling, så var aftalen stadig afgørende for at skabe en ramme for fred og sikkerhed.

Sidst, men ikke mindst, er der eksemplet fra Sydafrika, hvor internationalt diplomati og pres førte til en fredelig overgang. I 1990'erne hjalp internationale sanktioner og FN's indsats med at presse apartheidstyret til at forhandle med frihedsbevægelserne, navnlig ANC, der ellers var stempet som terrororganisation. Det førte til afslutningen på apartheid i 1994 og en fredelig overdragelse af magten.

Vil vi tage ved lære af historien, er konklusionen derfor nærliggende: Det er ikke bomber, men den internationale lovgivning, som forbyder vilkårlig vold mod civile og fremmer diplomati som den primære metode til konfliktløsning, der er vejen frem, hvis Israel og alle vi andre ønsker fred og sikkerhed i Mellemøsten specifikt og mere generelt.

Den internationale lovgivning tager udgangspunkt i, at også konflikters svage partner har rettigheder. Den internationale lovgivning sætter grænser for magtanvendelse og stiller dem, der alligevel overtræder den, til ansvar.

Og hvor provokerende det kan opleves, når man - også blandt danske debattører og politikere - er overbevist om, at man kæmper "de retfærdiges sag", så er lovgivningen også til for at beskytte magthavere fra at træffe forfærdelige beslutninger - og for at beskytte de soldater, der skal udføre og leve med konsekvenserne af politikernes beslutninger. Spørg de danske soldater,

der stadig lever med konsekvenserne og tvivlen efter dilemmafyldte situationer, når de var udsendt for Nato i Afghanistan og Irak.

Når der findes strukturer for beskyttelse og lovgivning, som stater og ikke statslige aktører kan stole på, og når disse strukturer respekteres og efterleves af de lande, der har magt til at håndhæve dem, så bliver diplomatiske løsninger mere attraktive end voldelige konflikter.

Det har desværre ikke været tilfældet i Mellemøsten i mange år, hvor selv de mest basale regler for krig og besættelse systematisk er blevet tilsidesat, og den vestlige verden i bedste fald har set passivt til, mens israelske bosættere - støttet af den israelske regering og militær - har eksproprieret stadig mere af det landområde, der skulle udgøre fundamentet for den palæstinensiske stat.

Nu bidrager den passivitet desværre til flygtningestrømme, civile lidelser på begge sider af konflikten og til den destabilisering af regionen - og af hele det internationale samfund - som vi er vidne til i dag.

Man fristes til at spørge: Hvis vi handler mod bedre vidende ved at støtte bomberegnerne frem for diplomati i Mellemøsten, hvad er så motivet?

ARTIKLENS EMNER i

[ISRAEL OG HAMAS I KRIG](#)
[FØLG](#)
[KRIGE OG KC](#)
[SE DE EMNER, DU FØLGER](#)

MUSIK

Gaaab: Dette må være de længste 130 minutter, jeg har oplevet i en dansk koncertsal

INTERNATIONAL

Et fly fik afsløret alvoren, da det ramte ind i orkanen på vej mod Florida: »Det her er katastrofalt«

INTERNATIONAL

»Det er temmelig risikabelt«: I en anden del af verden vælter hårde anklager ned over Novo Nordisk

BILER

Ny Tesla overrasker med vild rækkevidde til prisen

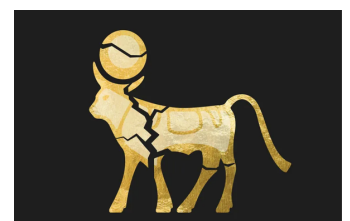
FØRVERD

INTERNATIONAL

INDI AND

INTERNATIONAL